

schaken

Sportiviteit in Siberië

In de zomer van 1998 bracht ik enkele dagen door bij een schaaktoernooi in de stad Olomouc, in het oosten van Tsjechië. Nu bleek dat niet een kwestie van eenvoudig binnenlopen, want het kostte nogal wat uitleg en legitimatie voordat je als buitenlander werd toegelaten in het garnizoensgebouw dat plaats bood aan het toernooi. Maar het was de reis en het soebatten waard, want eenmaal binnen wachtten een interessant toernooi, kraampjes met schaakboeken en een zonovergoten terras, waar voor een grijpstuiver naar hartelust gegeten en gedronken kon worden.

Steeds weer ging mijn aandacht uit naar een frêle jongetje van een jaar of twaalf, nauwelijks groot genoeg om het speelbord te kunnen overzien. In één oogopslag was duidelijk dat in hem een groot talent school. Dat bleek ook wel uit zijn rating, die al 2275 bedroeg. Maar op een van de dagen ging het mis. Toen zijn partij onnodig in verlies eindigde, vluchtte hij huilend in de armen van zijn moeder.

Niet veel later verscheen de naam van David Navara - want hij was het - regelmatig in de internationale schaakbladen. Op zijn zestiende werd hij grootmeester en twee jaar later, in 2004, won hij voor het eerst de Tsjechische titel. De laatste vijf jaar was hij te bewonderen in de hoogste regionen van het Corus toernooi.

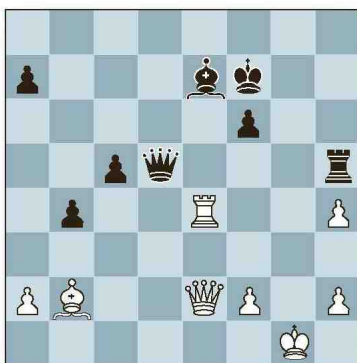
De afgelopen weken deed hij mee aan de schermutselingen voor de wereldtitel, in de World Cup matches in het Siberische Chanty-Mansiejsk. Een knock-out toernooi waarin 128 topschakers streden om drie plaatsen voor de kandidatenmatches van 2012. Helaas telde de lijst van deelnemers geen Nederlanders. Op dit moment zijn nog twee spelers in de strijd: Alexander Grisjoek en Peter Svidler. David Navarra kwam ver: in de kwartfinale werd hij in de tiebreak nipt uitgeschakeld door Grisjoek. In de vier rondes daarvoor had hij de Rus Kabanov, de Amerikaan Onischuk en de Oekraïners Moiseenko en Zhrebukh verslagen. De laatste kennen we nog van het Waling Dijk-

stra toernooi 2009.

De match van Navara tegen Moiseenko verliep opzienbarend. Nadat de eerste partij in remise was geëindigd, beging Navara in de tweede een misgreep. Hij raakte per ongeluk een stuk aan en zijn tegenstander wees hem erop dat hij met de aangeraakte koning moest spelen. Dat zou stukverlies en meteen verlies van de partijen uitschakeling hebben betekend. Navara verontschuldigde zich en legde uit welke zet hij wilde uitvoeren, waarna Moiseenko niet verder aandrong. Loffelijk in een situatie waar zoveel op het spel staat. De partij mondde uit in het lastige eindspel van koning plus dame tegen koning plus toren. Na lang ploeteren had Navara op de 14e zet de vis op het droge, maar op dat moment maakte hij op zijn beurt een sportief gebaar door remise aan te bieden.

Moiseenko (2715) - Navara (2722) Chanty-Mansiejsk, 4 september 2011

1. d4 Pf6 2. c4 e6 3. Pf3 b6 4. g3 La6 5. Db3 Pc6 6. Pbd2 Pa5 7. Da4 c5 8. Lg2 Lb7 9. dxc5 bxc5 10. o-o Le7 11. Pe5 Dc7 12. Lxb7 Pxb7 13. Pdf3 Pd6 14. Td1 Tb8 15. b3 Pfe4 16. Lb2 f6 17. Pd3 h5 18. Tac1 Kf7 19. b4 cxb4 20. c5 Pf5 21. Tc4 Pxc5 22. Pxc5 d6 23. e4 Ph6 24. e5 dxc5 25. Td7 Db6 26. exf6 gxf6 27. Dd1 Pf5 28. Ph4 Tbd8 29. Pxf5 Txd7 30. Dxd7 exf5 31. Dxf5 De6 32. Dd3 h4 33. gxh4 Th5 34. Te4 Dd5 35. De2

diagram

In deze stelling gebeurde het. Navara: „Mijn tegenstander was in tijdnood en ik wilde snel de zet 35. ... Le7-d6 doen. Ongelukkig genoeg raakte ik daarbij mijn ko-

ning aan. Moiseenko zag dat en verzocht me met het aangeraakte stuk te spelen. Ik antwoordde dat ik geen idee had welk stuk ik het eerst had aangeraakt, de looper of de koning, en dat het absoluut mijn bedoeling was de looper te spelen. Toen kwam de arbiter erbij. Hij steunde mijn zienswijze. Maar ik betwijfel of hij heeft gezien wat er gebeurde. Daarom vind ik dat ook niet zo relevant. Hoe dan ook, mijn tegenstander ging ermee akkoord dat de partij werd vervolgd met de zet 35. ... Ld6 en ik ben hem daarvoor erkentelijk.”

35. ... Ld6 36. Dg4 Df5 37. De2 Th7 38. Dc4+ Kf8 39. De6 Lxh2+ 40. Kf1 Dxe6 41. Txe6 Txh4 42. Txf6+ Ke8 43. Ta6 c4 44. Ke2 Lf4 45. Ld4 c3 46. Kd3 Th1 47. Le3 Lxe3 48. fxe3 Th2 49. Txa7 Td2+ 50. Ke4 Td1 51. Tc7 Ta1 52. Tc4 Txa2 53. Txb4 c2 54. Tc4 Ta4! 55. Txa4 c1D 56. Td4 Ke7 57. Kd3 Dd1+ 58. Ke4 Df1 59. Ke5 Df3 60. Te4 Kd7 61. Kd4 Kd6 62. Tf4 Dd1+ 63. Kc3 Ke5 64. Tc4 Dc1+ 65. Kd3 Da3+ 66. Kd2 Db2+ 67. Kd3 Db3+ 68. Tc3 Dd1+ 69. Kc4 Ke4 70. Kc5 Dd5+ 71. Kb4 Kf3 72. Tc5 Dd6 73. Kb5 Kxe3 74. Tc6 Dd5+ 75. Kb6 Kd4 76. Kc7 De5+ 77. Kd7 Kd5 78. Ta6 Dg7+ 79. Ke8 Dc7 80. Th6 Ke5 81. Tg6 Kf5 82. Th6 Dc1 83. Td6 Dc8+ 84. Ke7 Dc7+ 85. Td7 De5+ (85. ... Dc5+) [86. Kd8 Db8+ 87. Ke7 Ke5 88. Kf7 Dh8] (88. ... Dc8) [89. Te7+ Kf5 90. Td7 Dh7+ 91. Ke8 Dg8+ 92. Ke7 Ke5 93. Tc7 Dg7+ 94. Kd8 Df8+ 95. Kd7 Kd5 96. Tc1 Df5+ 97. Ke8 Kd6] (97. ... Dg6+) [98. Td1+ Ke6 99. Te1+ Kf6 100. Tc1 Db5+ 101. Kd8 Ke6 102. Te1+ Kf7] (102. ... Kd6) [103. Te7+ Kf8 104. Tb7 Dd5+ 105. Td7 Da5+ 106. Tc7 Da8+ 107. Kd7 Dd5+ 108. Kc8 Ke8 109. Kb8 Kd8 110. Tc8+ Kd7 111. Tc7+ Kd6 112. Tc1] (112. Tc8) [112. ... Db3+ 113. Kc8 Da3 114. Td1+ Kc6 en op ditzelfde moment stelde Navara remise voor.

In de tiebreak won Navara de eerste rapidpartij en Moiseenko de tweede. De twee blitzpartijen die tenslotte de beslissing moesten brengen, vielen beide uit in het voordeel van de jonge Tsjech.

REMCO HEITE
 >h.r.heite@hetnet.nl